



## Opvang asielzoekers in Nederland

Barmhartig zijn, barmhartig kunnen blijven

**ChristenUnie**

**+** Geef geloof een stem

# Opvang asielzoekers in Nederland

## Barmhartig zijn, barmhartig kunnen blijven

**Het vluchtelingenvraagstuk stelt ons voor lastige vragen. Kunnen we dit aan? Wat betekent de verhoogde instroom van asielzoekers voor onze joods-christelijke beschaving? Veroorzaakt het niet ten minste een nieuw integratiedebacle?**

De trieste beelden van overvolle vluchtelingenbootjes zijn bekend. We begrijpen waarom veel mensen het gevaar van dood en verderf willen inwisselen voor het veilige westen. Maar we zijn tegelijkertijd ook doordrongen van die 'andere realiteit'. De beelden van een ongecontroleerde en niet afhoudende stroom aan migranten die de Europese grenzen lijken te overlopen. De berichten over de verschrikkingen in Keulen en bedreigingen van christenen en LHBT'ers in asielzoekerscentra. De angst en bezorgdheid groeit.

Barmhartigheid lijkt hand in hand te gaan met bezorgdheid, naastenliefde met angst. Ze zijn in onze samenleving even reëel en tastbaar. Nieuwsberichten over duizenden mensen die vluchtelingen thuis willen opnemen worden in een rap tempo afgewisseld met raadsvergaderingen die ontruimd worden wegens gewelddadige protesten.

De realiteit is dat het aantal asielzoekers dat naar Europa en Nederland komt, waarschijnlijk niet op korte termijn zal gaan afnemen. Om de opvang van asielzoekers in Nederland ook op de langere termijn werkbaar te houden dient er rekening gehouden worden met de nood van de asielzoeker én de oprecht bezorgde burger. Om die reden heeft de ChristenUnie in mei 2015, naar aanleiding van een werkbezoek aan Lampedusa, Italië, een plan van aanpak ingediend om de opvang van vluchtelingen op Europees niveau eerlijk en rechtvaardig te verdelen. Dat de vluchtelingenstroom ook haar enorme impact heeft op de Nederlandse samenleving en bestuur is echter ook evident. De ChristenUnie meent dat Nederland barmhartig moet zijn op zo'n manier dat we barmhartig kunnen blijven. Daartoe dient de ChristenUnie de volgende voorstellen voor.



# Actiepunten

## 1. Kleinschalige opvang

Gemeenten en inwoners worden regelmatig overvallen door de komst van grootschalige opvanglocaties. Te vaak kiest het COA voor deze opvanglocaties, waarbij geen of onvoldoende rekening wordt gehouden met het lokale draagvlak en zorgen. Gemeenten klagen ook over de gebrekkige communicatie van het COA. Deze werkwijze kent eigenlijk alleen maar verliezers. Buurtbewoners voelen zich niet serieus genomen. Het gemeentebestuur wordt geconfronteerd met een enorme financiële en logistieke opgave. Voor asielzoekers die rondlopen met traumatische ervaringen is soms onvoldoende aandacht en zorg.

- De ChristenUnie roept de verantwoordelijk staatssecretaris daarom op om in gesprek met de VNG, in het verlengde van het in november overeengekomen bestuursakkoord, te komen tot een eerlijke verdeling over de gemeenten (verdeelsleutel) voor het opvangen van asielzoekers zodat de norm kleinschalige opvanglocaties daadwerkelijk de praktijk zal worden. De verdeelsleutel dient rekening te houden met het inwonersaantal, de bestaande opvang en het welvaartsniveau van een gemeente. Hierdoor worden de lasten evenredig verdeeld. Voor kleine dorpen en gemeenten geldt dat zij de opvang van locaties asielzoekers samen kunnen regelen en financieren.

## 2. Van vluchteling tot burger in één gemeente

Asielzoekers die in Nederland komen worden nu van (crisis)opvang naar (nood)opvang en van gemeente naar gemeente gesleept. De crisis- nood- en reguliere asielopvang dienen zo georganiseerd te worden zodat de asielzoeker in dezelfde gemeente kan blijven.

- Waar een asielstatus wordt verleend, dient de statushouder ook zoveel mogelijk in dezelfde gemeente huisvesting te krijgen. Dit bevordert niet alleen de integratie van de vluchteling, maar leidt er ook toe dat de gemeente precies weet wie er in de gemeente woonachtig is. Waar dit niet mogelijk blijkt, blijft het streven de statushouder in dezelfde regio te huisvesten.

## 3. Tegen geweld en intimidatie wordt daadkrachtig opgetreden

Nederland stelt zich barmhartig op ten opzichte van mensen die de oorlog zijn ontvlucht. Barmhartigheid kent wat dat de ChristenUnie betreft dan ook geen grens. Maar barmhartigheid geldt ook voor de inwoners van onze steden en dorpen en de zorgen die zij hebben. Juist daarom worden geweld, intimidatie en bedreigingen niet getolereerd. Dat geldt voor een ieder, ongeacht de verblijfsstatus, die in Nederland woonachtig is.



- De ChristenUnie-fractie steunt daarom de voorgenomen aanscherping van het beleid: waar mogelijk worden asielzoekers uitgezet wanneer er een misdrijf wordt gepleegd.
- Er dient echter wel extra aandacht te komen voor kwetsbare asielzoekers zoals (alleenstaande) vrouwen, christenen en LHBT'ers die in opvanglocaties door andere asielzoekers worden lastig gevallen of bedreigd. Het komt nog te vaak voor dat het slachtoffer wordt overgeplaatst naar een andere locatie terwijl de dader er met een berisping vanaf komt. Het slachtoffer dient in bescherming te worden genomen waar de dader, zo mogelijk, strafrechtelijk aangepakt dient te worden. Om een goed beeld te krijgen van de problematiek dient het COA dergelijke incidenten ook specifiek te registreren. Daarnaast dient er op elke opvanglocatie een onafhankelijk vertrouwenspersoon te komen waardoor de meldingsbereidheid verhoogd wordt.
- Tegen onacceptabele praktijken, ook van burgers die zich verzetten tegen de komst van een azc's, wordt daadkrachtig opgetreden. Het plaatsen van kadavers van varkens, politie bestoken met zwaar vuurwerk en het bedreigen van (lokale) politici kan en mag niet onbestraft gelaten worden.
- Er dient alerter te worden opgetreden tegen de aanwezigheid van ongewenste figuren zoals mensenhandelaren, loverboys en jihadroneers. De staatssecretaris gaat hiertoe in gesprek met zowel de VNG als de politie. Waar de politie het werk niet aankan, dient de staatssecretaris de capaciteit te verhogen.

#### 4. Extra investering in adequate medische en psychische zorg

Veel asielzoekers zijn afkomstig uit oorlogsgebieden en lopen rond met (ernstige) trauma's die niet altijd voor het oog zichtbaar zijn. Door de verhoogde instroom en regelmatige verhuizingen van/naar de noodopvanglocaties is de zorg voor deze kwetsbare groep asielzoekers niet goed gewaarborgd. Ook is er een gebrek aan tolken waardoor de zorgvraag niet altijd snel genoeg kan worden vastgesteld. Dit kan leiden tot schrijnende en zeer ongewenste noodsituaties.

- De ChristenUnie roept de verantwoordelijk staatssecretaris dan ook op te investeren in een adequate medische screening en beschikbare tolken.
- Zorg op elke noodopvanglocatie voor een (medisch) spreekuur.
- Zorg op elke noodopvanglocatie voor een spreekuur waarbij IND-medewerkers én medewerkers van Vluchtelingenwerk Nederland aanwezig zijn.

#### 5. Asielzoekers krijgen niet langer zakgeld, maar prepaid kaarten

De verhoogde asielinstroom noopt ons niet alleen de beschikbare voorzieningen sober in te richten, maar vraagt ook om bedachtzaamheid om misbruik tegen te gaan. In principe krijgt iedere volwassen asielzoeker een wekelijkse toelage van 44 euro voor voedsel en 13 euro voor overige uitgaven. Bij sommige opvanglocaties ontstaan er ongewenste praktijken waarbij de asielzoeker wordt overgehaald delen van dit geld af te staan of waarbij een groot deel van het budget opgaat naar alcohol of (soft)drugs.



- De ChristenUnie roept de staatssecretaris op, in navolging van Duitsland, te kiezen voor prepaid kaarten in plaats van het verstrekken van contant geld. Dit voorkomt fraude en situaties waarbij er door derden misbruik van asielzoekers kan worden gemaakt.

## 6. Investeer in terugkeer

Er is in Nederland niet alleen sprake van een verhoogde instroom van asielzoekers, steeds vaker willen deze asielzoekers ook terugkeren naar het land van herkomst. De redenen hiervoor zijn divers. Door de langere wachttijden laat ook de gezinshereniging langer op zich wachten. Dit leidt geregeld tot schrijnende situaties in het land van herkomst. Het is in de praktijk echter vrij lastig voor een asielzoeker om snel terug te keren naar het land van herkomst. Ook het IOM, de organisatie verantwoordelijk voor vrijwillige terugkeer, kan de toegenomen vraag naar begeleiding amper meer aan.

- De staatssecretaris dient de knelpunten in de vrijwillige terugkeerprocedure te inventariseren en deze waar mogelijk weg te nemen
- De staatssecretaris dient in gesprek te treden met het IOM om te bezien hoe groot het probleem daadwerkelijk is en zorgt zo mogelijk voor aanvullende middelen

Naast de verhoogde instroom van asielzoekers uit oorlogsgebieden, komen er ook asielzoekers naar Nederland die afkomstig zijn uit aantoonbaar veilige landen. Door de opgelopen wachttijden duurt het langer voordat de inhoudelijke beoordeling van asielprocedure aanvangt.

- Bij aankomst in Nederland kunnen deze asielzoekers na eerste screening al worden opgevangen in de zogenaamde vrijheidsbeperkende locaties waar een toetsing van het asielrelaas kan plaatsvinden. De rechtsbescherming van de asielzoeker dient te alle tijden te worden gewaarborgd. Indien het asielverzoek wordt afgewezen, volgt zo snel als mogelijk uitzetting.

## 7. Investeer in integratie, onderwijs en begeleiding naar werk

Door de verhoogde instroom van asielzoekers duurt het langer voordat de asielzoeker uitsluitsel krijgt over het verkrijgen van een asielstatus. Voor grote groepen asielzoekers, bijvoorbeeld Syriërs, staat echter bij voorbaat al vast dat het asielverzoek wordt ingewilligd, indien is aangetoond dat ze uit Syrië komen. Elke dag dat een asielzoeker niet bezig is met de Nederlandse taal, cultuur en rechtsstaat is een verloren dag. De vertraagde asielprocedure mag niet leiden tot vertraagde integratie.

- Asielzoekers krijgen niet alleen zo snel mogelijk les in de Nederlandse taal, maar maken ook kennis met de Nederlandse cultuur, normen en waarden en de rechtsstaat
- Laat asielzoekers bij binnenkomst (vrijwilligers)werk verrichten, en beloond door een bescheiden (vrijwilligers)vergoeding.



Asielkinderen komen nu automatisch terecht in een schakelklas waar ze zich voornamelijk richten op de Nederlandse taal. Voor de ontwikkeling van het kind is het echter belangrijk dat ze zich zo snel mogelijk mengen met Nederlandse leeftijdsgenootjes.

- Het onderwijs van asielkinderen dient zo veel als mogelijk gericht te zijn op plaatsing in reguliere scholen. Ook om deze reden worden verhuizingen van asielzoekers zo veel mogelijk beperkt.

## **8. Gemeenten worden aanvullend gecompenseerd voor de opvang van vluchtelingen**

In het onlangs afgesloten bestuursakkoord is terecht voorzien in een verhoogde compensatie van gemeenten voor de opvang van asielzoekers en statushouders. Dit dekt echter nog lang niet alle kosten. Uit de ervaringen uit het verleden weten we dat asielzoekers en statushouders bovengemiddeld vaak een beroep doen op (complexe) zorg, de WMO en de bijstand. De gemeenten dienen hier dan ook een aanvullende compensatie voor te ontvangen. Daarnaast leven er bij de buurtbewoners rondom AZC's vaak zorgen op het gebied van veiligheid. Gemeenten die asielzoekers opvangen krijgen daarom ook vanuit het Rijk compensatie om bijvoorbeeld een extra wijkagent aan te stellen.

## **9. Verkort de procedure door uitbreiding van capaciteit IND**

Op dit moment wachten nog altijd duizenden asielzoekers op een inhoudelijke beoordeling van het asielverzoek. De capaciteit van de IND is al enkele malen uitgebreid en men werkt ook zelfs in het weekend door. Verdere uitbreiding is nodig om de bestaande achterstanden weg te werken. Daarnaast dient een einde gemaakt te worden met het gesleep van asielzoekers naar Ter Apel om gehoord te worden. Het is goedkoper en efficiënter om mobiele IND-teams in te zetten waarbij hoor- en beslismedewerkers op de verschillende opvang locaties de geloofwaardigheid van het asielrelaas kunnen beoordelen.

## **10. Actieve samenwerking met lokale kerken en vrijwilligersorganisaties**

Asielzoekers komen, vaak na een lange en gevaarlijke reis, terecht in een volstrekt nieuw en onbekend land. Voor deze asielzoekers is het belangrijk om in contact te komen met lokale samenleving. Er zijn veel lokale kerken en andere vrijwilligers die verschillende activiteiten kunnen en willen organiseren. Coördinatie door – en medewerking van – het COA is hierbij gewenst. Ongewenste organisaties en individuen worden geregistreerd en geweerd.

**ChristenUnie**

 Geef geloof een stem